

HERMAN J BERGE
665, rue de Neudorf
L-2220-Luxembourg
Luxembourg

Phone : +352 43 12 65
Fax : +352 26 43 12 11

Fornyings-, administrasjons- og
kirke departementet
Postboks 8004 Dep.
0030 Oslo

Luxembourg 18. februar 2011

Att : Rette vedkommende
Ad : KLAGE: Ulovlig prissamarbeid – Norske Skog v Mæle/Ulvig/Kiær
Saksnr :
Deres Referanser : 2010/1014
Vår Referanse :
Oversendelse : Fax og brev
Deres faks nr :
Antall sider : 6
Vedlegg : 1 (2 s)
Kopi :

Jeg viser til Konkurransetilsynets avgjørelse av 28. januar 2011 om å avslå anmodning om etterforskning, mottatt her 31. januar 2011. Avgjørelsen påklages.

Sett i lys av tilsynets begrunnelse for avvisning, finner jeg det nødvendig å gjenta tilsynets oppgaver:

Konkurransetilsynet skal føre tilsyn med konkurransen i de forskjellige markeder, herunder ved å kontrollere at lovens forbud og påbud overholdes, foreta nødvendige inngrep mot foretakssammenslutninger og iverksette tiltak for å øke markedenes gjennomsiktighet.¹ I følge EØS-konkurranseloven § 6 skal Norske konkurransemyndigheter, deriblant Konkurransetilsynet, også føre tilsyn med at EØS-avtalen artikkel 53 og 54 overholdes.

Idet salget av eiendommene i utgangspunktet var åpent for hele EØS-området, vil artikkel 53 gjøre det ulovlig å inngå slike avtaler som Ulvig/Kiær og Mæle gikk inn i. Prissamarbeidsavtalen kan følgelig også være en krenkelse av EØS-avtalen. Slike avtaler skal etter artikkel 53, annet ledd, ikke ha rettsvirkning.

Som nevnt i vår anmeldelse dreier saken seg om en ulovlig prisfiksingsavtale – som kan ha redusert prisen, og derved Norske Skogs fortjeneste, med et titalls millioner kroner, kanskje mye mer² – samt fordeling av det utbyttet denne avtalen måtte gi.

Under arbeidet med en artikkel i Namdalsavisa vedrørende vår anmeldelse til ØKOKRIM og Konkurransetilsynet, ble Mæle kontaktet for kommentarer. Mæle svarte slik på vår uttalelse om at de omtalte personer/selskaper hadde inngått en ulovlig prisfiksingsavtale:

¹ Konkurranseloven § 9.

² Norske Skog anså det som mulig å få opp mot kr 500 millioner for eiendommene.

"Herre Gud. Jeg har aldri hørt noe mer tullprat. Dette er rent visvas... Dette er jo også morsomt. Vi har vært i flere rettssaker og brukt mye tid og ressurser i mange år. Det er merkelig at noen påstår at vi har samarbeidet."

Avisartikkelen av 5. januar 2011 er vedlagt her som **bilag nr. 1**.

Mæle hevder følgelig at det ikke finnes noe samarbeid og derved heller ingen samarbeidsavtale mellom han og Ulvig/Kiær. Uttalelsen står i sterk strid med påstanden for alle rettsinstanser hvor Mæle den gang hevdet – og fikk Høyesteretts medhold i³ – at han og Ulvig/Kiær hadde inngått samarbeidsavtale om prisfiksing og fordeling av byttet. Jeg legger her inn enkelte uttalelser fra høyesterettsdommen som belyser samarbeidet:

*"Sommeren 2003 søkte de derfor en **samarbeidspartner** og tok kontakt med en nær venn, Trygve Ebbing..."*

*"Ebbing så muligheter for **samarbeid** mellom Ulvig/Kiær og Mæle, men Mæle var ikke interessert."*

*"I slutten av oktober tok Kiær igjen kontakt med Ebbing for å få til et **samarbeid** med Mæle. Han var nå interessert, og det ble opprettet kontakt."*

*"Budrunden ble ikke oppfattet som den siste, og partene trengte en "timeout" for å forsøke å komme frem til en endelig **samarbeidsavtale**."*

*"Det var hele tiden deres mening at en måtte komme frem til en fullstendig fordeling av teigene dersom det skulle være grunnlag for noen **samarbeidsavtale**."*

*"Allerede 2. november satte Kiær opp en liste over momenter til en **samarbeidsavtale**..."*

*"Den 4. november kom det et avtaleutkast til Kiær fra Mæle om "**samarbeid** og fordeling av eiendommer"..."*

*"Kjøpet gjaldt meget store verdier, og det var tale om **samarbeid** mellom personer som verken hadde møtt hverandre eller **samarbeidet** tidligere."*

*"Jeg legger altså til grunn at partene før budene ble gitt 4. november, hadde inngått en muntlig **samarbeidsavtale** både om beløpsmessig like bud og om gjensidig rett til å overta inntil 50 % av eiendommene til selvkost hvis ett av budene ble antatt."*

*"**Samarbeidet** ble innledet 31. oktober, og kort tid etter ble det klart at Norske Skog forventet bud innen kl 0930 den 4. november."*

*"Partene var derfor under et betydelig tidspress, og **samarbeidsavtalens** to elementer var i seg selv ikke kompliserte."*

*"Dette viser at bankens direktør nærmest frarådet **samarbeid** med Mæle."*

*"Og det var tale om et **samarbeid** mellom parter som ikke hadde **samarbeidet** tidligere..."*

³ Rt-2006-1585

"Mæles stadfestelse av et bud på kr 153 millioner var i seg selv en klar indikasjon på at han mente at avtalen sto ved lag."

Anders Kiærs forklaring til Høyesterett om formålet med avtalen, skyver all tvil til side om hva slags avtale man stod overfor:

"...formålet var å hindre en budkamp."

Slik så Høyesterett på det faktum som ble lagt frem for retten:

- (47) Viktigere for min vurdering er imidlertid at partene gjennom lengre tid hadde vært konkurrenter. **Formålet** med å gå inn i forhandlinger var å oppnå større sikkerhet for erverv av eiendommene og **til en for begge** overkommelig pris. Utkastene til avtale viser da også tydelig at de gikk inn for en fordeling dersom den ene skulle bli antatt som kjøper, eventuelt dersom et felles bud ble antatt. Det er ikke bestridt at det var en viss risiko for at Norske Skog ville bestemme seg for en kjøper allerede ut fra budene 4. november. Når partene i denne situasjonen innga like høye bud, kan det ikke forstås slik at de bare ville **hindre en budkamp**, og at det gjaldt å vinne tid for å forsøke å komme frem til enighet om en konkret **fordeling** av eiendommene. En slik begrensning kunne ikke være i noen av partenes interesse. Det fremstår som **helt usannsynlig** at de skulle være villige til å gi avkall på muligheten til å inngi det høyeste budet, **uten å få noe igjen**. Det kan derfor ikke være tvilsomt at **avtalen** om budgivning 4. november også **forutsatte fordeling**, slik avtaleutkastene la opp til. Jeg tilføyer at det er ubestridt at ingen av partene hadde noe ønske om å beholde hele eiendomskomplekset⁴ etter et eventuelt kjøp.
- (49) Jeg legger altså til grunn at partene før budene ble gitt 4. november, hadde inngått en muntlig **samarbeidsavtale** både om beløpsmessig **like bud** og om gjensidig **rett til å overta** inntil 50 % av eiendommene til selvkost hvis ett av budene ble antatt. Jeg kan ikke se noe påfallende i at denne avtalen ble gjort muntlig i den spesielle situasjon som her forelå. Samarbeidet ble innledet 31. oktober, og kort tid etter ble det klart at Norske Skog forventet bud innen kl 0930 den 4. november. Partene var derfor under et betydelig tidspress, og samarbeidsavtalens to elementer var i seg selv ikke kompliserte. **Hensikten med avtalen** var ene og alene å sikre hverandre en lik posisjon før de egentlige - og utvilsomt vanskelige - forhandlinger om fordeling av verdier tok til.

Til og med den dissenterende dommeren fant at partene ønsket en slik avtale.

*"Det kan ikke være tvilsomt at disse utkastene og kommentarene gir et klart inntrykk av at det partene ønsket å komme frem til, var en avtale om **samarbeid** om **kjøp** av eiendommene med en etterfølgende **fordeling** av teigene."*

Dom falt i Mæles favør, en dom hvis konklusjon Mæle bestrider i dag, dette til tross for at han har brukt dommen som en brekkstang for å få tilgang til halvparten av den omtalte eiendommassen.

Det er altså ingen tvil om at man står overfor en ulovlig samarbeidsavtale om prisfiksing og deling av byttet. Det er heller ingen tvil om at Ulvig/Kiær førte konsesjonsmyndigheten bak lyset da han i november 2003 søkte om, og etter hvert fikk konsesjon høsten 2004.

⁴ Hvilket er en interessant uttalelse i forhold til det som Ulvig/Kiær la frem for konsesjonsmyndigheten og det de bevisst holdt tilbake.

Norske Skogs tap⁵ som følge av denne ulovlige avtalen ligger i følge Mæles forklaring for Høyesterett på mellom 5 og 10 millioner. Høyst sannsynlig er tapet vesentlig større. Det er ikke usannsynlig at konkurransen er blitt hindret ytterligere gjennom andre handlinger. Knut Berger synes å ha blitt lovet en stilling hos den som kom til å overta eiendommene, uansett eier. Han var på det tidspunkt ansatt i Norske Skog, samt at han innehadde vervet som ordfører i den kommunen som skulle avgjøre konsesjonssøknaden. Berger kan ha sittet på innsideinformasjon som kan ha blitt benyttet på ulovlig vis. For å forpurre konkurransen var det tilstrekkelig å underhånden la det sive ut til de andre budgiverne at det var inngått en pakt/prisfiksingsavtale mellom to meget sterke konkurrenter som nær sagt uansett bud ville gå av med seieren.

Merk også at Norske Skog har uttalt til pressen at Ulvig/Kiær hadde det høyeste budet, og derfor fikk tilslaget på eiendomsmassen. Sannheten er derimot – dersom vi skal tro på det som er lagt frem for Høyesterett – at Mæle hadde inne et like høyt bud som Kiær. Hvorfor gikk da Norske Skog ut i pressen og fortalte at Ulvig/Kiærs bud var høyere?

Konkurransetilsynets begrunnelse for avslaget på vår anmodning om etterforskning har ingen støtte i konkurranselovens formål. Avslaget har heller ikke hjemmel i lovens § 12, tredje ledd, slik Konkurransetilsynet likevel legger til grunn i sitt avslag hvor det der hevdes at avslag kan fattes etter fritt skjønn og begrunnes med "prioriteringshensyn".

Dersom den omtalte prisfiksingsavtalen er i strid med EØS-avtalens artikkel 53, hvilket har til konsekvens at avtalen er ugyldig *ex nunc*, har ikke Konkurransetilsynet anledning til å benytte noe skjønn, jf EØS-konkurranseloven § 7, første ledd:

"Når konkurransemyndighetene eller domstolene anvender norsk konkurranselovgivning på avtaler, beslutninger truffet av sammenslutninger av foretak og samordnet opptreden, som omtalt i EØS-avtalen artikkel 53 nr. 1, som kan påvirke samhandelen mellom EØS-statene som omtalt i nevnte artikkel, skal de også anvende EØS-avtalen artikkel 53 på slike avtaler, beslutninger og samordnet opptreden."

Konsekvensene av prissamarbeidsavtalens eksistens og utnyttelse er av stor samfunnsøkonomisk betydning, hvor markedet, konsesjonsmyndigheten og domstolene er blitt villedet, og hvor samarbeidspartnerne har kunnet ta ut et anelig utbytte som de uten samarbeidsavtalen ikke ville ha fått. Forholdet befinner seg innenfor kjernen av Konkurransetilsynets oppgaver og skulle åpenbart ha vært etterforsket. Vi begjærer på dette grunnlag at avslaget oppheves og at de omtalte forhold blir etterforsket.

Avslutningsvis nevner jeg at det i avtalen mellom Norske Skog og Ulvig/Kiær var nedfelt et vilkår om videresalg av enkeltteiger til lokale grunneiere. Ulvig/Kiærs konsesjon er gitt bl.a. på det vilkår at denne delen av avtalen mellom Norske Skog og Ulvig/Kiær blir overholdt. Som følge av den ulovlige prissamarbeidsavtalen mellom Ulvig/Kiær og Mæle, har Mæle gjennom en summarisk saksbehandling fått konsesjon på sin del av eiendomsmassen – som omfatter eiendommer som brødrene Lundquist ønsker å kjøpe – uten dette vilkåret. Grunneiernes interesser, som var nedfelt i den omtalte salgsavtalen, er følgelig blitt fjernet (uten begrunnelse), noe som ikke ville ha vært mulig å gjennomføre dersom loven hadde blitt fulgt.

Med hilsen og på Lundquists vegne

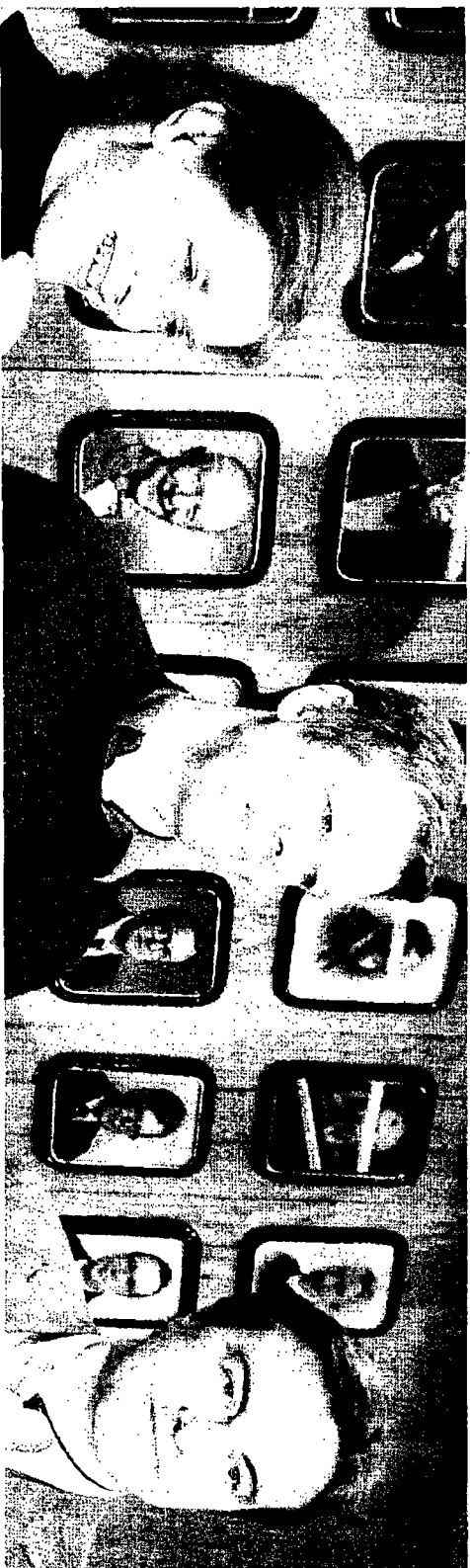
Luxembourg 18. februar 2011

Herman J Berge

⁵ ...og derved aksjonærenes tap.

■ SKOGSALGET I NAMDALEN ■ ULOVLIG PRISSAMARBEID?

Ber Økokrim se på Kiær-Mæle

PRISSAMARBEID?
Ola Mæle (til høyre) og ekteparet Anders Kiær/Anne Ulvig samarbeidet for å holde prisen på Norske Skog-eiendommene lavest mulig, hevder advokaten til to grunneiere i Røyrvik som krever at Økokrim og konkurransetilsynet ser på saken.

To grunneiere i Røyrvik

mener ekteparet

Ulvig/Kiær og Ola Mæle

hadde ulovlig sam-

arbeid om kjøpet av

skogene i Namdalen og

153 millioner kroner. Etter flere runder i retten ble Ulvig-Kiær dømt til å selge halvparten av eiendommene til Mæle.

Men advokaten hevder at konkurranse og rett var blitt enige om å dele utbyttet av samarbeidet.

– Kjøpet skulle finansieres ved å snauhogge og selge mest mulig av

ret vi. Konkurransetilsynets og Økokrims behandling og vurdering av det antatt ulovlige prissamarbeidet som har foregått mellom de nevnte parter, skriver Berge i sitt klagebrev.

Kritikk mot dommerne

Advokaten har ikke mye til overs for

– I og med at budkrigen stopper opp, hvilket var formålet med avtalen, er det stor sannsynlighet for at Norske Skog har taprt på prisforskning. Avtalen mellom Norske Skog og Ulvig/Kiær må anses å være ugyldig.

Advokaten står i alle retninger. Han retter sterke anklager mot flere

– **Visvas**

– Påstanden om prissamarbeid er rent visvas, fastslår Ola Mæle.

NAMSOS: Investoren og nå eier av halvparten av de tidligere Norske skog-eiendommene i

PRISSAMARBEID?
Ola Mæle (til høyre) og ekteparet Anders Kjørne/Anne Ulvåg samarbeidet for å holde prisen på Norske Skog-eiendommene lavest mulig, hevder advokaten til to grunneiere i Røyrvik som krever at Økokrim og konkurranseutslutning ser på saken.

— Visvas

— Påstanden om pris-samarbeid er rent visvas, fastslår Ola Mæle.

NAMSOS: Investoren og nå eier av halvparten av de tidligere Norske skog-eiendommene i Namdalen, blir stille et øyeblikk. Så kommer noen utdelbare kommentarer.

Mæle fnysjer av påstandene fra advokat Herman J. Berge på vegne av brødrene Arild og Terje Lundqvist.

— Herre Gud, Jeg har aldri hørt noe mer tullprat. Dette er rent visvas, sier Mæle.

Han utdypet sine synspunkter med følgende reaksjoner:

— Dette er jo også morsomt. Vi har vært i flere rettsaker og brukt mye tid og ressurser i mange år. Det er urettferdig at noen påstår at vi har samarbeidet, mener Mæle.

Eiendomsinvestoren tar åpenbart ikke beskyldningene helt på alvor.

— Hvis noen ønsker å bruke krefter på dette vil jeg bare si: Lykke til!

To grunneiere i Røyrvik mener ekteparet

Ulvig/Kjørne og Ola Mæle hadde ulovlig samarbeid om kjøpet av skogene i Namdalen og krever at Konkurransetilsynet og Økokrim griper inn.

NAMSOS: Brødrene Arild og Terje Lundqvist har engasjert advokat Herman J. Berge som har sendt brev til Økokrim og Konkurransetilsynet.

Advokaten med adresse Luxembourg mener å kunne bevise at Ola Mæle og ekteparet Anders Kjørne/Anne Ulvåg bedrev ulovlig prisamarbeid i forbindelse med den store skoghandelen i Namdalen.

Etter to budrunder bestemte Norske Skog at Ulvig-Kjørne AS skulle få kjøpe 1,3 millioner dekar i Namdalen og Verran for 153 millioner kroner.

153 millioner kroner. Etter flere runder i retten ble Ulvig-Kjørne dæmt til å selge halvparten av eiendommene til Mæle.

Men advokaten hevder at konkurransen egentlig var blitt enige om å dele utbyttet av samarbeidet.

— Kjøpet skulle finansieres ved å snauhogge og selge mest mulig av skogen som nå hadde blitt kjøpt. Kort sagt var planen til Ulvig/Kjørne og Mæle å kjøpe billigst mulig, selte, selge og dele utbyttet, skriver Berge i brevet til Økokrim og Konkurransetilsynet.

Fikk aldri sjansen

Advokat Herman J. Berge mener mange er ført bak lyset fordi Mæle og Ulvig-Kjørne hadde avtale om samarbeid om kjøpet.

Samarbeidet førte til at brødrene Lundqvist og andre lokale grunneiere, aldri fikk sjansen til å kjøpe interessante eiendommer gjennom Skogeierforeningen Nord (All-skog).

Prissamarbeidet har også ført til at aksjonærene i Norske Skog AS har tapt penger, fordi selskapet kunne fått mer for eiendommene, mener advokat Berge.

— På vegne av Lundqvist begræ-

Kritikk mot dommerne

Advokaten har ikke mye til overs for dommerne som gjennom flere runder har behandlet det omstridte skogsalg i Namdal tingrett, Frostatinglagmannsrett og Høyesterett.

Berge slår fast at «omrent 20 dommere på en eller annen måte har befarret seg med saken, men ikke en eneste av disse har stilt spørsmål ved lovligheten av prissalgsingen».

Berge mener Høyesterett har slått fast at det har vært umulig å avtale om prissamarbeid mellom Ola Mæle og Ulvig-Kjørne.

— Selve lovligheten av en slik avtale, har derimot ikke blitt vurdert, fastslår Berge.

— Tapte penger

Berge hevder at Ulvig/Kjørne forsøkte å hindre at Mæle økte sitt bud med 5-10 millioner. Dette kunne motparten ha budt over.

— I og med at budkriegen stoppet opp, hvilket var forrædte med avtalen, er det stor sannsynlighet for at Norske Skog har tapt på prissalgsingen. Avtalen mellom Norske Skog og Ulvig/Kjørne må anses å være ugyldig.

Advokaten slår i alle retninger. Han retter sterke anklager mot flere personer som var involvert i prosessen.

Berge hevder at juridisk skogdirektør i Norske Skog, Sverre Landmark, løy om at selskapet hadde valgt høyeste anbud.

Advokaten mer enn angyder at salget ble avgjort fordi konserndirektør Jan Reinås var Kjørnes venn og jaktet på hans eiendommer i Rendalen.

Tidligere sjef for Norske Skog-skogene i Namdalen og eks-ordfører i Namskogane, Knut Berger, arbeidet hele tida for at eiendommene skulle selges samlet slik at han beholdt jobben, ifølge advokaten.

JOSTEIN AARDAL: Tlf. 21 21 25
jostein.aardal@namdalsavis.no

Jubler over «utrolig» salg av fisk til utlandet